

Пряма телефонна лінія «Палаючих новин України» — Служба порятунку

Але ви можете дотримуватися правил безпеки й ніколи нею не скористатися.

101

ПАЛАЮЧІ НОВИНИ

Спільно
до безпеки

ДСНС України

Всеукраїнська газета
про безпечну поведінку

Тема номера: **Безпечні
канікули:** як зберегти здоров'я
та життя дітей

Літні канікули. Від самої згадки про них у дітей загоряються очі, а у батьків холоде в жилах кров і сіпається око. Попереду безліч вільного часу без нагляду дорослих та бажання досліджувати світ навколо. А де свобода, там і пригоди! Ліс, річка, закинуті будівлі — всюди, де їм цікаво, може бути ще й дуже небезпечно.

На територіях, де проходили активні бойові дії, або тих, що були окуповані, в річках і ставках можуть ховатися небезпечні предмети, нерозірвані боєприпаси та міни. У водоймах

також можуть вирувати підводні течії та й просто є вірогідність не розрахувати свої сили у перепливанні на інший берег чи іграх на глибині. У лісах, на полях склад-

ками біля трави та легкозаймистих матеріалів може закінчитися масштабними пожежами. Окрім того, щодня існує загроза обстрілів, і тут вкрай важливо пояснити дітям, як діяти в таких

мінах та боєприпасах. Усього потенційно небезпечних територій залишається 174 тис. кв. км, що становить 30% від загальної площі України.

Щоб літні пригоди не зашкодили ні самим дітям, ні дорослим, ні природі, розкажіть їм правила поводження з вогнем, на воді й у разі виявлення вибухонебезпечних предметів. Поясніть не тільки «що», але й «чому» та «як». Так вони усвідомлюватимуть можливі наслідки своїх дій і, сподіваємося, будуть пильними й обережними. Також важливо вчити дітей плавати, щоб зменшити вірогідність біди на воді, та розказати, як надавати домедичну допомогу в тій чи іншій ситуації, — це може врятувати комусь життя.

Дитячі веселощі можуть обернутися трагедією. Які найпоширеніші причини?

но помітити розтяжку чи міну, оскільки їх спеціально виготовляють у зеленому та коричневому кольорах. А не обережне поводження з сірниками й запальнич-

ситуаціях, куди бігти і де ховатися.

У деокупованих і прифронтових зонах усе частішими стають випадки підриву людей на

Випалювання сухої трави також може призвести до детонування вибухонебезпечних предметів, що залишилися там після бойових дій, і як наслідок — до трагічних випадків.

Також у випуску:

"Робимо все, щоб якнайшвидше очистити нашу землю"

Інтерв'ю з піротехніками Євгеном і Денисом Корецькими.

[Повне інтерв'ю на стор. 3](#)

Лихо приходить тихо

Як правила поведінки з вогнем і біля води рятують життя.

[Читайте правила на стор. 2](#)

**ЗБЕРЕЖІТЬ, ВИВЧИТЬ
І ПОЯСНІТЬ ДІТЯМ!**

Правила поведінки з вогнем

Правила поведінки на воді

Правила для батьків

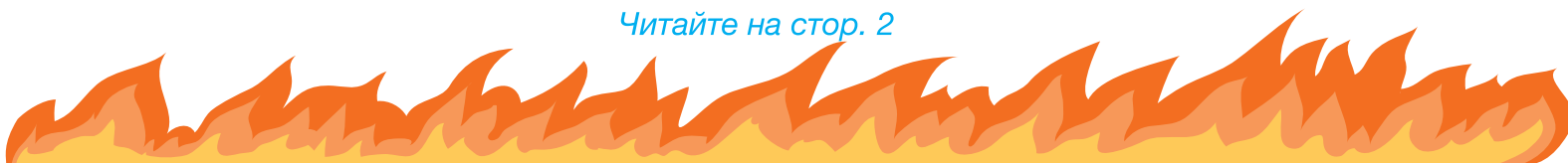

Правила мінної безпеки

ТОП-5

вигадок про випалювання сухої трави, в які досі вірять

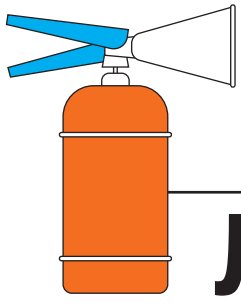
[Читайте на стор. 2](#)

Щоб на міну не натрапити та в біду не потрапити

Міни, снаряди й нерозірвані боєприпаси щодня калічать, а іноді й забирають життя пересічних українців. Щоб захистити себе і своїх рідних, слід пильнувати та знати, який вони мають вигляд і де ховаються. Перелік найбільш поширених, які знаходять сапери в Україні.

[Детальніше
читайте на стор. 4](#)

ПАЛАЮЧІ НОВИНИ

Спільно
до безпеки

Лихо приходить тихо: як правила поведінки з вогнем і на воді рятують життя

Щороку з приходом тепла зростає сумна статистика постраждалих від вогню та на воді.

У 2022 році загалом сталося 80 654 пожежі, що спричинили загибель 1639 людей, з яких 36 дітей. Ще 1617 людей отримали травми, у тому числі 123 маленькі українці. З початку 2023 року, станом на 15 червня, вже зафіксовано 7412 пожеж на площі 5811 га. У 90% випадків причина виникнення лісових пожеж – людина.

Минулоріч на водних об'єктах України загинуло 723 людини, з яких 58 дітей. Станом на 15 червня з початку 2023 року загинула 371 людина, серед яких 23 дитини. Надзвичайники ДСНС врятували 174 осіб, з яких 28 – діти.

Станом на 15 червня 2023 року з 24 лютого 2022 року піротехніки ДСНС виявили та знищили 400 767 вибухонебезпечних предметів, у тому числі 3000 авіабомб.

Найчастіше причиною трагедій стає нехтування базовими правилами безпеки. Хоча треба лише трохи свідомості й уважності, щоб літо не перетворилося на страшний сон.

Пам'ятайте! Добре погашений і не кинутий на землю недопалок не стане причиною пожежі, в якій хтось загине. Вживання безалкогольних напоїв біля води дасть змогу пильнувати, швидко зреагувати і врятувати дитину, якщо вона почне захлинатися.

Бережіть себе та своїх рідних!

Поблизу Луцька чоловік спалив пів поля

Вогонь зайнявся опівдні 20 травня в селі Оздів Луцького району Волинської області й швидко охопив 2 гектари. До ліквідації пожежі були залучені 16 рятувальників і 4 пожежних автомобілі. Як встановили інспектори Луцького районного управління ГУ ДСНС України у Волинській області, до займання був причетний місцевий пенсіонер. Чоловік підпалив суху траву на власній земельній ділянці, проте пожежа набула неочікуваного масштабу. Палія притягнули до адміністративної відповідальності та стягнули штраф.

Інцидент стався 10 квітня в селі Соборне Байковецької територіальної громади, що на Тернопільщині. Того дня хлопчик залишився без нагляду і впав у річку. На щастя, батько вчасно побачив малечу у воді та витягнув її. Лікарі стверджують, що ще декілька хвилин – і все закінчилося б трагедією.

На Тернопільщині ледь не втопилася 4-річна дитина

Дитину госпіталізували до Тернопільської обласної клінічної лікарні з діагнозом «загальне переохолодження організму, стан після утоплення». Загрози життю хлопчика зараз немає.

ТОП-5

вигадок про ви- палювання сухої трави, в які досі вірять

Вигадка №1. «Вогонь прогріває ґрунт, зола удобрює землю та покращує врожайність»

Шокуюча новина: усе з точністю до навпаки! Через випалювання гине мікрофлора, що бере участь у важливих біологічних процесах, а також змінюється структура ґрунту. У результаті він перестає бути плодотворним. Родючий шар відновиться лише за 5–6 років.

Вигадка №2. «Ой, це взагалі нікому не шкодить»

Під час горіння сухою в повітря виділяється багато небезпечних речовин: бензопірен, діоксини, важкі метали. Люди цим дихають і шкодять своєму здоров'ю. Дим може спричинити головний біль, кашель, подразнення очей, запалення слизової оболонки

носа й гортані, алергію та згодом призвести до онкологічних захворювань.

Вигадка №3. «Вогонь знищує страшних шкідників»

Насправді разом із кліщами й гадюками вогонь знищує все живе. Через випалювання гинуть види, що мешкають у траві, на поверхні ґрунту або близько до землі: комахи, черви, птахи, що низько гніздяться, а також різноманітні польові звірі, які є частиною екосистеми (без них порушується баланс, що призводить до вимирання інших тварин і рослин). Хтось згорає живцем, хтось задихається від диму. Тварини не встигають втекти від пожежі.

Вигадка №4. «Це єдино правильний спосіб! Ми все життя випалюємо, батьки наші так робили, а до того їхні батьки»

Були часи, коли і ртуть вважали ліками. Та, на щастя, ми маємо змогу розвиватися та вчиняти з розумом, як-от компостувати сухостій. Це безпечний і ефективний метод утилізації, який до того ж забезпечить вас добривом. У компостну яму можна скидати траву, листя та рештки їжі, а вже за рік отримати органічне добриво для підживлення дерев і кущів.

Вигадка №5. «У мене все завжди під контролем»

Якщо ви не вмієте керувати стихіями — силою розуму направляти вогонь або викликати дощ, — то навряд чи. За певних погодних умов маленький підпал може швидко перетворитися на масштабну пожежу, перекинутися на будинки і стати причиною загибелі худоби та навіть людей.

На Харківщині чоловік підняв боєприпас і залишився без пальців

24 травня у с. Олександрівка Куньєвської громади Харківської області 33-річний місцевий житель побачив на дорозі вибухонебезпечний предмет і підняв його. За мить стався вибух, яким чоловіку відірвало пальці на правій руці. Постраждалого шпиталізували, наразі він проходить лікування.

Адміністративна від- повідальність: штраф від 3060 до 6120 грн

СПАЛЮВАННЯ РОСЛИННИХ ЗА- ЛИШКІВ СУВОРО ЗАБОРОНЕНО

Відповідно до статті 77-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, випалювання стерні, луків, пасовищ, ділянок із степовою, водно-болотною та іншою природною рослинністю, рослинності або її залишків та опалого листя на землях сільськогосподарського призначення, у смугах відводу автомобільних доріг і залізниць, у парках, інших зелених насадженнях та газонів у населених пунктах без дотримання порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, **карається штрафом від 3060 до 6120 грн.**

У разі порушення громадянами пожежної безпеки у лісі передбачена адміністративна відповідальність **від 1530 до 4590 грн.**

Кримінальна відповідальність: позбавлення волі до 10 років

Згідно зі статтею 245 Кримінального кодексу України, знищення або пошкодження лісових масивів, зелених насаджень навколо населених пунктів, вздовж залізниць, а також стерні, сухих дикоростучих трав, рослинності або її залишків на землях сільськогосподарського призначення вогнем чи іншим загальнонебезпечним способом **караються штрафом до 153 000 грн або обмеженням чи позбавленням волі на строк до 5 років.**

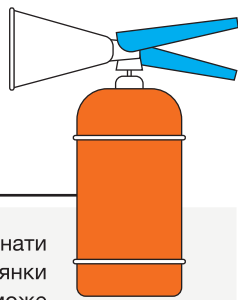
Ті самі дії, що спричинили загибель людей, масову загибель тварин або інші тяжкі наслідки, караються **позбавленням волі на строк до 10 років.**

(Витяг із закону)

ПАЛАЮЧІ НОВИНИ

"Робимо все, щоб якнайшвидше очистити нашу землю"

Брати Євген і Денис Корецькі — старші сапери ДСНС, які нині пліч-о-пліч розмінують деокуповані території Херсонщини. Ми поговорили з ними про їхню важку та важливу роботу, загрози для населення про те, як їх можна уникнути.

Для початку розкажіть, як ви стали піротехніками ДСНС?

Євген: Я працюю піротехніком уже 3 роки. Пройшов курс підготовки в Навчальному центрі Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС, що в селі Ватутіне Харківської області. Так і почався мій шлях.

Денис: Ми з братом завжди мріяли працювати разом, бути корисними, допомагати... Тепер ми спільно розмінуємо території задля безпеки українців. Я приєднався до Жені 4 місяці тому, коли виїхав з деокупованого району Херсонщини. Теж пройшов курс у Навчальному центрі, але насправді навчання — це безкінечний процес. Постійно з'являються нові види й типи боєприпасів — треба розбиратися, як вони працюють. Тож і навчатися треба постійно.

Євген: Від цього залежать наші власні життя.

Як проходить ваш типовий робочий день?

Денис: Він починається близько 8 ранку й триває до 4–5 вечора.

Євген: Насамперед працюємо на лініях електропередач, водопостачання та газопроводах. Словом,

відновлюємо критичну інфраструктуру Херсонської області, щоб люди могли повернутися до більш-менш нормального життя.

З вашого досвіду, які найпоширеніші загрози?

Євген: Протипіхотні міни знаходимо найчастіше, але нерідко трапляються протитанкові й інші «сюрпризи»: мінні пастки та розтяжки. Особливо на підході до трансформаторних блоків.

Як їх маскують?

Євген: Можуть, наприклад, встановити «очевидну» міну, а на підході до неї — ще декілька. З розрахунком, що піротехніки прямуватимуть знешкоджувати одну міну, а натраплять на інші, приховані перед нею.

Денис: Ще заривають на велику глибину протитанкові міни. Ставлять брус, засипають землею — і навіть металодетектором її не знайдеш. Тому така велика кількість підривів техніки й автомобілів.

Як зрозуміти, що територія замінована? І якщо вона не позначена спеціальною розміткою?

Денис: Основне маркування — це біло-червона кіперна стрічка. Якщо бачите — не заходьте за неї. Також не з'їжджайте на ґрунтові дороги та не пересувайтесь узбіччями, бо там може бути що завгодно. Навіть якщо немає спеціальних позначок — стрічки чи знаків, — слід рухатися лише асфальтованою дорогою. Ми викладаємося на повну, але промаркувати все наразі немож-

Інтерв'ю з піротехніками Євгеном і Денисом Корецькими.

ливо. Зокрема через те, що обстріли відбуваються постійно. Щось може приземлитися навіть на вже промарковану територію.

Євген: Першочергово розмінують критичну інфраструктуру, щоб можна було відновити постачання електроенергії, газу та води для людей. Ми маємо право перевіряти присадибні ділянки, тільки якщо був дзвінок на 101 й офіційна заявка. Така ж ситуація і з полями. Лише коли почнеться суцільне розмінування, сільськогосподарські угіддя будуть послідовно перевірятися.

Які історії розмінувань найбільше закарбувались у пам'яті?

Євген: Мені запам'ятався один випадок із протитанковими мінами. Коли ми почали їх «знімати», натрапили на пастку, і декілька одночасно здетонували. Ось чому більшість боєприпасів не перевозять. Зазвичай сапери власноруч знищують їх на місці.

Чи є у вас робототехніка, яка знешкоджує вибухонебезпечні предмети?

Євген: Так, на території Херсонської області працює чотири машини механізованого розмінування. Вони спрощують і прискорюють процес, а також зберігають здоров'я й життя піротехніків. Та, на жаль, з огляду на кількість замінованих територій, тих

машин, що є, недостатньо.

А як щодо чотирилапих помічників?

Денис: В одному з відряджень у нас був чотирилапий психотерапевт — місцевий кіт на ім'я Рудий. Ми поверталися з роботи часто виснажені фізично й морально, а поруч із пухнастим ставало легше. Годували його, чухали, гладили, гралися — так і заспокоювалися.

Скільки ви знаходите нерозірваних боєприпасів щодня?

Денис: Буває по-різному. Можемо виїхати на якусь ділянку й знайти там одну міну чи артилерійський снаряд. А можемо рухатися лініями електропередач у бік, де були позиції, а там посадки заміновані суцільно.

Чи проводите ви просвітницьку роботу з цивільним населенням, зокрема з дітьми та підлітками? Якщо так, то що основне до них треба донести?

Євген: У ДСНС триває активна робота щодо мінної просвіти серед дітей і дорослих. Щодня проводиться велика кількість інформаційних заходів. Коли ми спілкуємося з людьми, звертаємо увагу на те, що будь-який покинутий чи знайдений предмет може бути потенційно небезпечним. Якщо ви бачите підозрілу річ, не треба її чіпати. Не можна навіть наближатися. Коли йдете лісом чи полем, не треба нічого буцати, і взагалі бажано не пересуватися ґрунтовими дорогами. Також треба уважно дивитися під

ноги й оминати перериті ділянки землі — це може свідчити про наявність мін.

Денис: Молодь більш сприйнятлива до того, що їм розповідають і пояснюють. До того ж ДСНС навчає дітей в ігровій формі, завдяки чому вони краще засвоюють життєво важливу інформацію. Діти розпитують про вибухонебезпечні предмети й беруть до уваги наші настанови. Вони чудово запам'ятовують, чого не можна робити та куди не слід ходити.

Євген: Натомість люди похилого віку частіше нехтують правилами. «Нам треба дрова, нам треба садити город, я тут кожен стежку знаю та без проблем пройду...», а потім трапляються підриви.

Якщо про ліс усі більш-менш розуміють, що не варто лізти в хащі, то яка ситуація з водоймами?

Денис: Важливе питання. Приміром, ми постійно стикаємося з людьми, котрим конче треба на рибалку. Уявляєте? Навколо повно мін, а все одно треба на рибалку... Потім пішов не туди, на щось наступив, щось зачепив — і біда.

Євген: Є ще самовільні переправи, які можуть бути заміновані, нерозірвані боєприпаси у воді та на дні неперевіренних водойм.

Денис: Попереду довгий шлях, проте ми робимо все, щоб якнайшвидше очистити нашу землю.

ЗБЕРЕЖІТЬ, ВИВЧІТЬ І ПОЯСНІТЬ ДІТЯМ!

Правила поведінки на воді

- Плавай і пірнай тільки у спеціально облаштованих і перевірених водоймах.

ЧОМУ? На дні неперевіраних водойм на територіях, де проходили активні бойові дії, або тих, що були окуповані, можуть бути нерозірвані боєприпаси, які можуть вибухнути в будь-який момент, чи інші великі предмети, якими можна травмуватися.

- Розраховуй свої сили, не запливай за буї.

ЧОМУ? Можна втомитися так сильно, що сил доплисти до берега вже не вистачить.

- Будь особливо уважним під час плавання на матрацах і надувних кругах.

ЧОМУ? Течія може непомітно віднести тебе далеко від берега.

- Не плавай наодинці.

ЧОМУ? У разі небезпеки інша людина може врятувати твоє життя.

ЯКЩО БАЧИШ, ЩО ХТОСЬ ТОНЕ ЧИ ТРАВМУВАВСЯ:

- НЕГАЙНО КЛИЧ НА ДОПОМОГУ ДОРΟΣЛИХ І ТЕЛЕФОНУЙ 101.
- НАДАЙ ДОМЕДИЧНУ ДОПОМОГУ, ЯКЩО ЗНАЄШ, ЯК ЦЕ РОБИТИ.

Правила для батьків

- Пильнуйте за дітьми на воді: їхні ігри можуть бути небезпечними.
- Алкоголь і відпочинок на воді несумісні.

ЧОМУ? У стані алкогольного сп'яніння ви втрачаєте пильність і самоконтроль та можете наразити на небезпеку як своє життя, так і життя дітей.

- Відпочивайте на воді у світлий час доби, але не в період обідньої спеки.

ЧОМУ? У сутінках важко помітити небезпеку, а в обідні години є ризик отримати сонячний удар або сонячні опіки навіть у воді.

- Не плавайте відразу після прийому їжі.

ЧОМУ? Плавання після прийому їжі може призвести до колючих і спазмів.

Правила поведінки з вогнем

- Не кидай тліючі недопалки й непогашені сірники на землю.
- Не використовуй запальничку чи сірники біля трави, листя, легкозаймистих речовин і матеріалів (бензину, мийних засобів, паперу тощо).

- Не розкладай багаття, не підпалюй суху траву, листя та сміття.

Якщо бачиш займання чи дим:

- Зберігай спокій.
- Негайно телефонуй 101, повідом про пожежу та дай орієнтири, де саме вона відбувається.
- Поклич батьків чи інших дорослих, не намагайся загасити масштабне полум'я самотійно.

ЧОМУ? Вогонь за лічені хвилини здатен знищити ліс площею, що дорівнює площі кількох футбольних полів.

ЧОМУ? Гасити вогонь самотужки небезпечно. Можна отруїтися димом чи отримати опіки через займання одягу.

Правила мінної безпеки

Місця, де можуть бути вибухонебезпечні предмети:

- Ліси, лісосмуги, поля, парки та узбіччя доріг на територіях, де проходили активні бойові дії чи відбувалися обстріли касетними боєприпасами.

ЧОМУ? Серед густої рослинності вкрай складно помітити розтяжку чи міну, бо вони зливаються з навколишнім середовищем. Для цього їх спеціально виробляють у зеленому та коричневому кольорах.

- Водойми, зокрема море.

ЧОМУ? Шлях до озер і річок часто пролягає місцями, де можна натрапити на міни. Міни також можуть дрейфувати у воді.

- Зруйновані будівлі, мости й залишені військові позиції.

ЧОМУ? Там можуть залишатися нерозірвані боєприпаси, а також сховані в побутових предметах снаряди й розтяжки.

- Різноманітні речі, зокрема покинуті на вулиці іграшки.

ЧОМУ? Вибухонебезпечні предмети маскують під них чи ховають усередині.

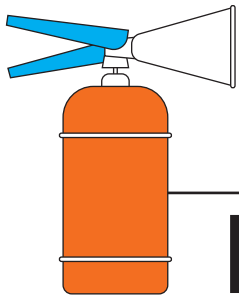
ЯКЩО БАЧИШ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИЙ ПРЕДМЕТ:

- У ЖОДНОМУ РАЗІ НЕ ПІДХОДЬ І НЕ ЧІПАЙ.
- ПОВЕРТАЙСЯ ТИМ САМИМ ШЛЯХОМ.
- ТЕЛЕФОНУЙ 101.

101

Пряма телефонна лінія «Палаючих новин України» — Служба порятунку

3

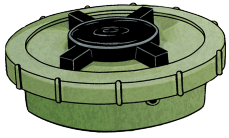

ПАЛАЮЧІ НОВИНИ

Щоб на міну не натрапити та в біду не потрапити

Україна визнана однією з найбільш замінованих країн світу. Міни, снаряди й нерозірвані боєприпаси щодня калічать, а іноді і забирають життя пересічних українців. Щоб захистити себе і своїх рідних, слід пильнувати та знати, який вони мають вигляд і де ховаються. Перелік найбільш поширених, які знаходять сапери в Україні:

Протипіхотна міна фугасна натискної дії

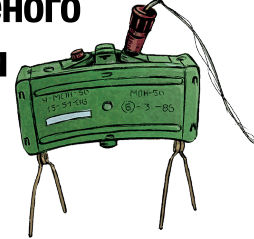
Активация відбувається під тиском ваги людини чи предмета. Може бути схована під невеликим предметом, розміщена в ґрунт, присипана землею, травою та навіть перевернута догори ногами, аби її впізнана частина (датчик, що має вигляд чорного хреста) лежала долілиць і була непомітна.

Протипіхотна вистрибуюча осколкова міна кругового ураження

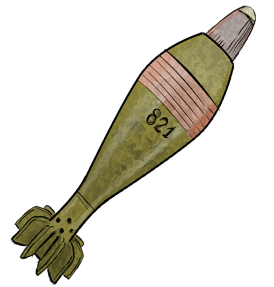
Здебільшого керована розтяжкою. Металічний корпус закопується у землю, на поверхні залишається тільки детонатор. Розпізнати її вкрай важко, але можна по натягнутій розтяжці, що йде від детонатора до дерева чи палки та може відблискувати на сонці.

Протипіхотна осколкова міна направленого ураження

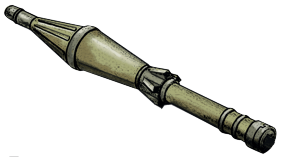
Встановлюється на ґрунт на ніжках або кріпиться на різноманітні поверхні: дерева, двері, паркани тощо.

Мінометна міна

Боєприпас, який найчастіше використовують у збройних конфліктах. Можна натрапити на нерозірваний, який може вибухнути.

Протитанкова реактивна граната

Якщо протитанкова реактивна граната не розірвалася, то вона може вибухнути від одного необережного руху.

Осколкова граната

Може бути використана як саморобний вибуховий пристрій шляхом прикріплення натяжного тросика до чеки.

Гранатометна осколкова граната

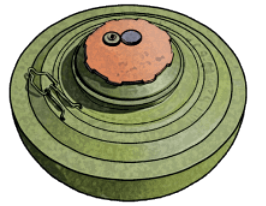
Через високу чутливість детонатора — один із найнебезпечніших типів боєприпасів, що не вибухнули.

Касетний елемент боєприпасу до смерчу

Кожен боєприпас оснащений механізмом самознищення, який спрацьовує приблизно за 2 хвилини після викидання з контейнера снаряда. Боєприпаси, які не вибухнули, становлять велику небезпеку.

Протитанкова міна натискної дії

Встановлюється всередину чи на поверхню ґрунту, у сніг, під воду. Вибух відбувається при наїзді на міну гусеницею танку чи колесом автомобіля.

Посівний календар на літо 2023

Червень

		1	2	3	4
5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28
29	30				

- 1–3 червня — «чарівні дні» для посіву всіх рослин.
- 19–21 — помідори, огірки, редис, цибуля, рукола, крес, листові гірчиці.
- 1, 6, 7, 14–16, 27, 28 — броколі, цвітна капуста, рання капуста.

Липень

				1	2
3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	

- 3, 4, 11, 12, 13, 18, 21, 22, 23, 31 — сприятливі дні для посадки цибулі й редиски.
- 7, 18 — для зелених.
- 26–27 липня — вдалі дні для посадки картоплі, капусти, повторного посіву кропу та щавлю.

Серпень

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

- 13, 25, 26 — сприятливі дні для посадки огірків і цибулі.
- 1, 5, 8, 9, 13, 28, 31 — для капусти й редиски.
- 3, 10, 19, 20, 21, 29, 30 — вдалі дні для роботи з квітами (однорічними, дворічними, цибулинними та кімнатними).

За вертикаллю:

- Потік повітря, який сприяє швидкому поширенню вогню.
- Один з видів вибухового снаряда, що уражає осколками й ударною хвилею.
- Рух води у водоймі.
- Мимовільне скорочення м'язів, що виникає зокрема під час плавання після їжі та супроводжується різким болем.
- Група напоїв, що містять етиловий спирт і стають причиною надзвичайних ситуацій на воді.
- Тонкий трос або дріт, який чіпляється до чеки й активує вибуховий пристрій.
- Необладаний і небезпечний для відпочинку пляж.
- Неконтрольоване горіння поза спеціальним вогнищем, що розповсюджується в просторі.
- Плавуча мітка, яка позначає кінець безпечної для плавання зони.
- Ім'я пса-розмінувальника.
- Боєприпас, який встановлюють під землею, на землі чи поблизу землі або іншої поверхні, що вибухає від контакту з людиною чи транспортним засобом.

За горизонталлю:

- Вид адміністративного стягнення й кримінального покарання, зокрема за випалювання трави.
- Спосіб пересування людини, який погіршить ситуацію, якщо на ній палає одяг.
- Легкозаймиста речовина.
- Рухомий плавзасіб, біля якого не можна купатися.
- Частина автомобільної дороги, де можна натрапити на міну.
- Органічні добрива, що утворилися внаслідок розкладання органічних речовин мікроорганізмами.
- Людина, яка здійснила підпал.
- Приміщення для тимчасового перебування людей з метою уникнення ураження.
- Коричнево-зелений колір, завдяки якому міни й гранати зливаються з навколишнім середовищем.